

Шрагіна Лариса Ісаківна,

доктор психологічних наук, доцент,
доцент кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки,
Одеський національний економічний університет (Україна)

**ТВОРЧА ОСОБИСТІСТЬ
ЯК СИСТЕМОУТВОРЮЮЧИЙ ФАКТОР
СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА**

JEL classification: A20

У зв'язку з глобалізацією та високою динамікою розвитку технологій у сучасній економіці до випускників вузів суттєво змінилися ключові вимоги, які необхідно враховувати при розробці освітніх програм та методів навчання. Серед основних якостей, які повинні мати фахівці, виділяють ступінь володіння інформаційними технологіями, здатність системно мислити та діяти, готовність до інновацій та вміння знаходити нові рішення, що можна визначити як творчі здібності [3].

Але, як показали дослідження, для досягнення високого рівня розвитку економіки необхідний також відповідний рівень розвитку культури робітників, що неможливо без відповідного розвитку їх самосвідомості та гуманістичної і демократичної атмосфери у суспільстві: вже наприкінці ХХ століття людство дозріло до розуміння значення моральних цінностей як запоруки свого існування [1; 4].

Під **системою цінностей** будемо розуміти комплекс параметрів, що відображають сприйняття особистістю, групою людей і/або всім суспільством дій зовнішнього світу. В якості зовнішнього світу для окремої особистості можуть виступати інша особа, інша група і/або інше суспільство.

В якості **одиниці системи цінностей особистості** пропонується розглядати її ставлення до власного життя, життя іншої людини і об'єктів природи.

В якості **одиниці системи цінностей групи і/або суспільства** пропонується розглядати їх ставлення до особистості [2; 5].

Система цінностей виступає як **системоутворюючий фактор** – суб'єктивна потреба (задум), яку потрібно задовольнити за допомогою створення нової системи [4, с.192].

Усі ці вимоги дають підставу сформулювати означення творчої особистості як особистості, яка при пошуку рішення проблем, що виникають у процесі різноманітних сфер діяльності суспільства та в особистому житті, здатна швидко знаходити найбільш ефективні та економічно втілювані варіанти, керуючись загально прийнятою гуманістичною системою цінностей.

Сучасний етап розвитку економіки перетворює робітників високого рівня інтелектуалізації в творчі особистості, при цьому відбувається зміщення акцентів у бік духовних потреб, а трансформація системи цінностей, в свою чергу, стає провідним чинником зміни структури соціуму у напрямку гуманізації взаємовідносин та демократизації вертикалі влади, виступаючи елементом системоутворюючого фактору держави.

Література

1. R. Inglehart, K. Welzel. Modernization, cultural change and democracy. The Human Development Sequence. Cambridge University Press, 2012, 335p.

2. Шрагіна Л. І., Меєрович М. І. Теорія модернізації Рональда Інглгарта в контексті теорії розвитку штучних систем. //Проблеми та перспективи розвитку науки, освіти та суспільства в ХХІ столітті: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 23 вересня 2021 р.) Полтава: ЦФЕНД, 2021. С.63-65

3. Шрагіна Лариса, Меєрович Марк. Глобалізація як соціально-економічна проблема в контексті законів розвитку штучних систем // Методологія сучасних наукових досліджень : зб. наук. пр. за результатами XIX Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 23–24 лют. 2023 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. К. Юр'євої]. – Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, с.13-17 .

4. Л. І. Шрагіна, М. Й. Меєрович. Штучні системи: теорія створення та розвитку. Монографія. Одеса. Бондаренко М.О. 2023. 208 с.

<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/16976/1/%D0%A8%D1%82%D1%83%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8.pdf>

5. Шрагіна Л.І. Трансформація системи цінностей в процесі глобалізації. Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях: зб.матеріалів XXII Міжнар. науковопрактичної конференції Одеського національного економічного університету, 25-26 квітня 2024 р. Одеса: ОНЕУ, 2024. С. 28-29. <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/18828>